

خدمات بهداشتی درمانی لرستان
دانشکده پرستاری و مامایی خرم آباد

پایان نامه

دوره کارشناسی ارشد در رشته پرستاری کودکان

عنوان:

اثر رایحه درمانی با گلاب و شیر مادر بر پاسخ‌های فیزیولوژیک و درد
ناشی از تزریق واکسن پنج‌گانه (پنتاوالان) در شیرخواران

نگارنده:

نسرین بهاروند

استاد راهنما:

دکتر سیده فاطمه قاسمی

استاد مشاور:

دکتر فاطمه ولی زاده

استاد مشاور:

دکتر رسول محمدی

تابستان ۱۴۰۱

چکیده

مقدمه و هدف: واکسیناسیون یکی از دردهای درمان‌زاد در شیرخواران می‌باشد که اغلب بدون مدیریت درد انجام می‌شود؛ بنابراین استفاده از استراتژی‌هایی جهت کنترل یا کاهش درد در این زمینه ضروری است. مطالعه حاضر با هدف مقایسه تأثیر رایحه‌درمانی با گلاب و شیر مادر بر درد ناشی از تزریق واکسن پنتاوالان در شیرخواران انجام شد.

روش اجرا: در این کار آزمایشی بالینی سه سوکور ۱۱۱ شیرخوار دو ماهه مراجعه‌کننده به مراکز جامع سلامت شهرستان خرم‌آباد در سال ۱۴۰۰-۱۳۹۹ به روش بلوک‌های تصادفی در سه گروه رایحه‌درمانی با گلاب، رایحه-درمانی با شیرمادر و کنترل مطالعه شدند. رایحه‌درمانی از یک دقیقه قبل تا سه دقیقه بعد از تزریق واکسن پنتاوالان با توپک پنبه‌ای آغشته به پنج قطره گلاب یا شیرمادر انجام شد. درد از ده ثانیه قبل تا سه دقیقه بعد از تزریق با مقیاس تعدیل شده واکنش رفتاری درد (MBPS)؛ اندازه‌گیری مدت زمان گریه با کرنومتر و شمارش نبض و اکسیژن خون شریانی (SPO₂) با پالس اکسی‌متری اندازه‌گیری شد. داده‌ها با آزمون کای‌اسکوئر، آنووا، آنالیز واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر و تی‌زوجی تجزیه و تحلیل شدند.

نتایج: بین گروه‌های مداخله و کنترل از نظر ویژگی‌های فردی تفاوت معناداری وجود نداشت. مدت زمان گریه، میانگین واکنش‌های رفتاری درد و اکسیژن خون شریانی (SPO₂) در گروه‌های مداخله نسبت به گروه کنترل به‌طور معنی‌داری کمتر بود ($P < 0/05$). بین میانگین تعداد ضربان قلب در گروه‌های مورد مطالعه تفاوت معناداری وجود نداشت ($P > 0/05$).

نتیجه‌گیری: رایحه شیرمادر و گلاب باعث کاهش درد ناشی از تزریق عضلانی واکسن در شیرخواران شد. بین رایحه شیرمادر و گلاب بعد از تزریق عضلانی واکسن در شیرخواران گروه گلاب نسبت به گروه شیرمادر باعث بیشترین افزایش میزان (SPO₂) شده، همچنین مدت زمان گریه نیز کمترین، روند افزایشی را در گروه گلاب داشت. بنابراین استفاده از این رایحه‌ها به‌ویژه گلاب برای کاهش درد واکسیناسیون شیرخواران توصیه می‌شود.

کلمات کلیدی: واکسیناسیون، شیرخوار، رایحه‌درمانی، درد، بو، شیر مادر، گلاب، شاخص فیزیولوژیک